

B

Ulkomaat

hs.ulkoamat@hs.fi
Uutisvinkit: (09) 122 4004
PL 65, 00089 Sanoma

MICHAEL HUGHES

Kaksivuotias Suryani Hardt pelaa isänsä Michaelin kanssa pöytäfutista isä-lapsikahvilassa Prenzlauer Bergissä. "Hassua, että täällä käy eniten isä poikien kanssa. Suryani on harvoja tyttöjä", isä kertoo.

Suosituksen Prenzlauer Bergin uudet isät tekevät tasa-arvohistoriaa Berliinin kutukukkulalla kihisee

Entinen Itä-Berliinin alue ajautui asukasriitoihin. "Joskus joku huutaa kadulla, että mitä te tänne muuttitte", kertoo kaksivuotiaan isä.

Katarina Baer HS

BERLIINI. Lastenvaunut, lastenvaunut, lastenvaunut. Lelu-kauppa, leikkipuisto, alle metristen bodymyymälä.

Tässä ensivaikutelma Prenzlauer Bergistä, Berliinin muodikaimmasta kaupunginosasta. Eräs brittilehti nimesi sen pari vuotta sitten Pregnancy Hilliksi (raskausvuori). Vapaa suomennos olkoon "kutukukkulalla", ja nimensä se on tosiaan ansainnut: pikkulapsia ja virikkeitä heille riittää.

"Höö", Suryani Hardt sanoo ja hakkaa hyrrällä ikkunaa.

HARDT ON kaksivuotias, ja isänsä Michael Hardtin kanssa Saksan ensimmäisessä ja ainoassa isä-lapsikahvilassa.

Se on tietysti Prenzlauer Bergissä. Kaupunginosa toimii ikään kuin uusien ilmiöiden näyttämönä koko Saksalle. Muualla tullaan perässä. "Tänne muutti 20 vuotta sitten nuorta väkeä, ja nyt monet meistä hankkivat lapsia", isä Hardt, 38, kertoo ja voitelee mehevää sämpylää.

Aamiaisen isäkeskus Väterzentrumin kahvilassa maksaa neljä euroa isälle, lapsille se on ilmainen. Paikalla on kymmenkunta isää ja sama luku naperoita. Lattialla lojuu legoja, patjoja, pehmoleluja. Ison tilan pikku kahviosta vievät tietenkin pöytäfutis ja autorata.

SAKSALAISTEN pikkulasten isät tekevät parhaillaan tasa-arvohistoriaa: joka viides pitää vanhempainvapaata, kun vielä

Frank ja Konrad Schabel lähdössä suositusta tapaamispaikasta.

kolme vuotta sitten vain pari prosenttia jäi hoivaamaan pientä lastaan. Taustalla on lainmuutos. Berliinissä, ja juuri Prenzlauer Bergissä, jää jopa useampi isä pois töistä. Täällä he taapaavat.

"Ennen säälän äitejä, kun he joutuivat jäämään pois töistä. Nyt ymmärrän, kuinka paljon tästä saa", Hardt hehkuttaa.

"Maista tuota kakkua, leivoin sen eilen", toinen isä vinkkaa ja leikkaa siivun. Frank Schabel kokkaa mielellään kaksivuotiaan Konrad-poikansa kanssa. Paluuta vanhaan eli eläke-vakuutusyhtiön nörttien työhuoneisiin ei ole.

Kun vanhempainvapaa päättyi, Schabel alkoi tehdä lyhennettyä työpäivää etänä kotoa, aamuisin ennen saksafonistivaimon työpäivää.

"Pomoni järkyttivät. Työntantajat ovat suoraan sanottuna barbaarisia. Jos uutta lakia ei olisi, harva mies voisi hoitaa lastaan", Schabel pohtii. Uudistus tosiaan varvistuttaa saksalaista kotirouvyhteiskuntaa.

"Ostin kalaa tuossa nurkan takana. Naismyyjä arveli, että olin viemässä Konradia päiväkotiin. Hän tivasi ja tivasi, eikä minulla todella ole työpaikkaa, jossa käydä!"

Prenzlauer Bergissäkin siis kyttee edistyskäsien ulkokuoren alla. Ja siellä ovat vastakain paitsi tasa-arvoisat ja perinnenaiset, niin myös Länsi-Saksasta muuttaneet ja alkuausukkaat, lapsettomat ja perheelliset, rikkaat ja vasemmistonuoret.

KUN BERLIININ muuri 20 vuotta sitten murtui, talot olivat pahasti ränsistyneitä. Sittemmin tienoo keski- ja yläluokkaisu, kiitos Suryanin lääkäri-isän ja muiden hyväntuloisten.

Entiset itäberliiniläiset ovat joutuneet muuttamaan muualle, kun asumisen hinta nousi. "Joskus joku huutaa kadulla, että mitä te tänne muuttitte. En ole koskaan tuntenut yhtään vanhaa prenzlauerbergiläistä", Aachenista Saksan länsirajalta lähtöisin oleva Hardt kertoo.

Schabelit asuvat toisaalla, eivätkä muuttaisi Prenzlauer Bergiin. "Liian rikasta ja tasapäästä", isä Schabel perustelee.

ON AIKA LÄHTEÄ kotia ja päivänia kohti. Kukkulan suosituin aukio on Kollwitzplatz. Se on sopivasti Schabelin miesten kotimatkan varrella, ja siellä on tänään luomutori. "Täällä kerätään nimilistoja lauantaitorin puolesta ja sitä vastaan", Schabel supattaa ja ottaa Kondradin jättämän omenapussin. Joitakin häiritsevä torimettiin.

JUKKA HIMANEN, LH / HS

Galleristi Jörg Altendorf pitää siitä, mihin suuntaan Prenzlauer Berg on muuttunut. "Kauppa käy, täällä on isot seinät asunnoissa."

Michael, Lucy ja Andrea Kless maineikkaalla Konnopken snagarilla. "Muutimme pois Prenzlauer Bergistä. Täällä on nykyisin ällöttävän hienoa", Michael sanoo.

TAUSTA

Saksalaisperheet ottivat ensiaskeleen kohti tasa-arvoa

BERLIINI. Saksaa sai lähes kolme vuotta sitten vanhempainvapaajärjestelmän, johon mallia haettiin Pohjois-Irlandista. Tähtäimessä on parempi tasa-arvo töissä ja kotona.

Jos kumpikin vanhemmista pitää vapaata hoitaa vauvaa, tulee kaksi bonuskuukautta eli yhteensä 14 kuukautta. Palkasta korvataan 67 prosenttia.

Joka viides vauvan isä pitää nyt vanhempainvapaata. Ennen uudistusta ei palkkaan sidottua korvausta ollut. Isistä jäi kotiin pari prosenttia.

"Tämä on tietysti ilahduttavaa kehitystä, mutta ei mikään vallankumous", toteaa johtaja Karin Jurczyk perhe-elämästä tutkivasta Deutsches Jugendinstitutista.

Ja tosiaan: 70 prosenttia vapaata ottavista isistä jää kotiin vain kahdeksi kuukaudeksi.

Suomessa on samaa vaivaa. Kelan arvion mukaan 70 prosenttia isistä pitää kyllä vanhempainvapaata, mutta keskimäärin vain neljä viikkoa.

JURCZYK MUISTUTTAU, että isot haasteet ovat yhteiskunnan rakenteissa. "Se mitä meillä on, ei sovi kahden vanhemman töissä oloon."

Päivähoitopaikkoja ei ole tarpeeksi, eikä kaikkia kouluissa ole iltapäiväkerhoja. Isoimpia ongelmia ovat naisten pienet palkat verrattuna miesten ansioihin.

"Se kannustaa perheissä äitejä jäämään kotiin." Berliinin isäkeskuksen Väterzentrumin johtaja Eberhard Schäferin mukaan ilmapiiri on parantunut.

"Ennen lakiuudistusta isä syöllistettiin. Sanottiin, että he ovat huonoja, kun he haluavat huolehtia vain urastaan. Nyt on huomattu, että vau, isät eivät olekaan niin huonoja."

Katarina Baer

LYHYESTI

Kiinan kaivosturman uhreja lähes sata

HEGANG. Kiinan lauantaisessa kaivosturmassa kuolleiden määrä nousi edelleen sunnuntaina ja toivo kaivokseen jääneiden löytymisestä hengissä laantui. Ainakin 92 kaivostyöläistä on kuollut.

Kaasuräjähdyksen aiheuttama onnettomuus tapahtui Heilongjiangin maakunnassa Hegangissa. Sunnuntaina 420 työlläistä oli saatu turvaan, mutta vielä 16 oli pelastusmiesten ulottumattomissa.

Kiinan kaivoksissa tapahtuu onnettomuuksia enemmän kuin missään muualla. Reuters

Yli 200 pelastui lauttaturmassa Indonesiassa

JAKARTA. Kaikkiaan 245 matkustajaa saatiin turvaan, kun myrskyyn joutunut matkustajalautta uposi Riaun saaren luona Indonesiassa sunnuntaina. Lautta vei mukanaan 29 matkustajaa. Illalla vielä 16 ihmistä oli kateissa.

Liikenneministeriön mukaan lautalla oli oikeus kuljettaa 273 ihmistä, mutta kyödyssä oli miehistö mukaan lukien ainakin 291.

Toinenkin matkustajalautta joutui vaikeuksiin myrskyssä. Se ajoi karille. Kaikki 278 lautalla ollutta pelastuivat. Reuters

Iranin entinen varapresidentti sai vankeustuomion

TEHERAN. Iranin entinen varapresidentti, uudistusmielisenä pidetty Mohammad Ali Abtahi, on tuomittu kuudeksi vuodeksi vankilaan.

Uutistoimisto Iranin mukaan hänet kuitenkin vapautettiin "väliaikaisesti" sunnuntaina 700 000 dollarin lunnaita vastaan, mikä merkitsee si-

tä, että Abtahi aikoo valittaa tuomiosta.

Abtahn rikos oli poliittinen eli kesäkuun vaalien jälkeisiin vastalauseisiin osallistuminen ja haastattelun myöntäminen BBC:lle. Hän toimi varapresidenttinä Mohammad Khatamin presidenttikaudella 1997–2005.

Jo 140 opposition edustajaa on tuomittu, heistä viisi kuolemaan. Oppositiojohtaja Mirhossein Musavi vakuutti sunnuntaina, että hallituksen kovat otteet eivät uudistusmielisiä nujerja. Reuters

Sudan tuomitsi lapsia kuolemaan

KHARTUM. Sudan on tuominnut kuusi lasta kuolemaan, YK:n erityisedustaja sanoi sunnuntaina. Heidän syytetään osallistuneen Darfurin kapinallisten hyökkäykseen Sudanin pääkaupungissa Khartumissa viime vuoden toukokuussa.

Sudanin hallitus sanoi, ettei lapsia teloiteta. YK ja Sudanin hallitus ovat eri mieltä tuomittujen iästä. YK pitää alle 18-vuotiaita lapsina.

YK:n mukaan Darfurin kapinalliset jatkavat lapsisotilaiden värväystä riveihinsä. Reuters

Britannia tutkii 1 800 siltaa tulvien vuoksi

LONTOO. Britannian poliisin ja armeijan asiantuntijat ovat alkaneet kiireesti tutkia 1 800 sillan rakenteita Pohjois-Englannissa, sunnuntaina kerrottiin.

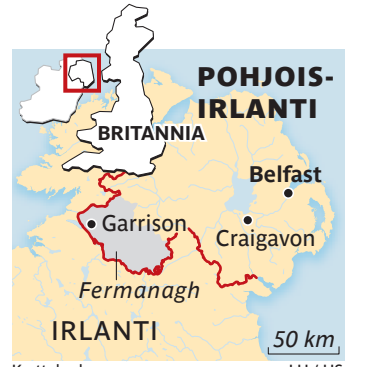
Rannkasateiden rikkoma silta vei mukanaan virtaan sillalla olleen poliisin perjantaina Cockermouthissa.

Sateet ovat tarvelleet Lake District -järvisedulla yli tuhat asuintaloa ja useita maantiesilloja.

Huoli siltojen turvallisuudesta on pysäyttänyt paikoin liikenteen, poliisin edustaja kertoi. AP

Jättipommi jäi suutariksi Belfastissa

Tasavaltalaisterroristit iskivät Pohjois-Irlannin poliisivoimia vastaan.

Karttikeskus LH / HS

Anssi Miittinen HS

LONTOO. Yhtenäistä Irlantia kannattavat tasavaltalaisterroristit yrittivät lauantai-iltana räjäyttää suuren autopommin Pohjois-Irlannin poliisivoimia valvovan viraston edessä Belfastissa.

Terroristit ajoivat auton puomin läpi lähelle rakennusta. Kotitekoisen 180-kiloisen pommin ilmeisesti räjähti osittain, sillä auto syttyi tuleen. Turvamiehet näkivät kahden miehen pakenevan paikalta.

POLISIJOHTAJA Matt Baggott Pohjois-Irlannin poliisivoimista sanoi, että räjähtäessä pommi olisi aiheuttanut merkittävää tuhoa ja ihmisuhreja.

Baggottin mukaan kyseessä oli hyökkäys Pohjois-Irlannin rauhanprosessia vastaan. Lauantai-iltana tasavaltalaisterroristit yrittivät myös murhata poliiseja Garrisonin kylässä, joka sijaitsee Pohjois-Irlannin länsirajalla. Kolme aseistautunutta miestä avasi tulen poliisiautoa vastaan. Poliisi vastasi tuleen, mutta kukaan ei loukkaantunut.

Sunnuntaina Garrisonin hyökkäyksestä epäiltynä pidettiin neljä ihmistä, joiden uskotaan kuuluvan tasavaltalaismurhaajien IRA:sta irroitettuun neisiin sirlaleryhmiin.

Tasavaltalaisterrorismin uhka Pohjois-Irlannissa on suu-

rimmillaan kuuteen vuoteen, Pohjois-Irlannin tilannetta seuraava riippumaton komissio IMC varoitti hiljan.

TERRORISTIT yrittävät horjuttaa Pohjois-Irlannin rauhanprosessia, joka on edennyt harppauksiin viimeisen vuosikymmenen aikana.

Pohjois-Irlannissa katolilaiset ja protestantit istuvat nyt samassa yhteishallituksessa. Tasavaltalaismurhaajien IRA luopui aseista jo 2005, ja puolisoillaan lojalistiryhmät aloittivat aseistaluopumisen tänä vuonna.

IRA:sta irroitettiin 1980- ja 1990-luvulla sirlaleryhmiä, jotka ovat viime aikoina tiivistäneet yhteistyötään.

Todellinen IRA ja Jatkuvuuden IRA surmasivat maalis-kuussa kaksi sotilasta ja yhden poliisin väijytyksissä. Näillä ryhmillä ei ole kuitenkaan merkittävää tukea katolilais-yhteisöstä.

Rauhanprosessin viimeinen suuri kiistakysymys, poliisi- ja oikeusvoimien siirto Pohjois-Irlannin aluehallituksen vastuulle, on kuitenkin vielä auki.

Pohjois-Irlannin katolilaiset suhtautuvat poliisiin hyvin epäilevästi.